

Mál nr. 276/2021**M og
V v/ slysatryggingar ökumanns og eiganda bifreiðar.****Ágreiningur um hvort skerða beri bæt看ur vegna stórkostlegs gáleysis.****Gögn.**

Málskot, móttakið 7.7.2021, ásamt fylgigögnum og síðari athugasemdum, dags. 3.8.2021.
Bréf V, dags. 20.7.2021, ásamt fylgigögnum.

Málsatvik.

Að morgni 1. september 2020 ók M bifreið sinni, A hringveginn til suðurs við bæinn Stóru-Giljá í Húnavatnshreppi, þar sem A valt út af veginum. Ekkert er haft eftir M um slysið og tildrög þess í gögnum málsins.

Við komu á heilsugæslustöð eftir slysið segir í samskiptaseðli læknis að M hafi verið drafandi en inn í það spili að hún noti gervitennur (góm). Hún hafi getað gert grein fyrir sér og verið vakandi og áttuð. Í ljós hafi komið að hún hafi sögu um ópiátafíkn og sé á suboxone 12 (8+4) og hafi verið á leið suður í eftirfylgniviðtal. Samkvæmt matsgerð Rannsóknastofu Háskóla Íslands í lyfja- og eiturefnafræði, dags. 23. sama mánaðar, mældust í blóði M tvö efni, annars vegar 100 ng/ml af nordíazepam og hins vegar 1,3 ng/ml af búprenorfin. Þá segir í matsgerðinni að búprenorfin sé verkjalyf af flokki ópiáta. Það hafi slævandi verkun á miðtaugakerfið og geti skert hæfni manna til aksturs bifreiða, jafnvel þegar það er tekið í læknanlegum skömmtum. Mikið þol geti myndast gegn verkun ópiáta ef þau eru tekin að staðaldri. Nordíazepam sé virkt umbrotsefni m.a. díazepams, sem er róandi og kvíðastillandi lyf af flokki benzodíazepínsambanda. Styrkur nordíazepams sé fremur lágur. Benzodíazepínsambönd og ópiöt séu að fullu samverkandi. Megi gera ráð fyrir að ökumaðurinn hafi ekki getað stjórnað ökutæki örugglega vegna áhrifa framangreindra lyfja.

Samkvæmt vottorði læknis á sjúkrahúsinu Vogu, dags. 31. maí 2021, kemur fram að M hafi verið til meðferðar á sjúkrahúsinu vegna ópióíðafíknar og taki hún Suboxone (Búbprenorfin) 10 mg, eina og hálfu töflu á dag. Þá segir að inntaka lyfsins ein og sér sé ekki talin leiða til skerðingar á akstursgetu.

M varð fyrir nokkrum meiðslum við veltuna og hefur krafist bóta úr slysatryggingu ökumanns og eiganda A hjá V. V hefur fallist á greiðslu bóta úr vátryggingunni en að skerða beri bæt看ur um 1/3 þar sem M hafi verið meðvöld að tjóni sínu með því að hafa ekið undir áhrifum sterkra verkjalyfja og róandi lyfja sem hafi gert það að verkum að hún hafi ekki getað stjórnað bifreið örugglega, sbr. fyrrgreinda niðurstöðu matsgerðar Rannsóknastofu Háskóla Íslands í lyfja- og eiturefnafræði. Ekkert annað skýri útafakstur af malbikuðum hálkufrium vegi í góðu skyggni.

Álit.

Samkvæmt 1. mgr. 90. gr. laga nr. 30/2004 um vátryggingarsamninga má lækka eða fella niður ábyrgð vátryggingafélags ef um er að ræða slysatryggingu eins og hér um ræðir og vátryggður hefur valdið því af stórkostlegu gáleysi að vátryggingaratburður varð eða afleiðingar hans urðu meiri en ella hefðu orðið. Við úrlausn á þessum atriðum skal litið til sakar vátryggðs, hvernig vátryggingaratburður bar að, hvort vátryggður var undir áhrifum áfengis eða fíkniefna sem hann hafði sjálfviljugur neytt og atvika að öðru leyti. Enn fremur er tekið fram í 2. mgr. sömu lagagreinar að í öðrum tilvikum en þeim er greinir í 1. mgr. getur félagið ekki borið fyrir sig að hinn vátryggði hafi af gáleysi valdið vátryggingaratburði. Í skilmálum V sem gilda um slysatrygginguna er tekið fram að ef vátryggður hefur valdið því af stórkostlegu gáleysi að tjónsatburður varð eða afleiðingar hans urðu meiri en ella hefði orðið má lækka eða fella niður ábyrgð félagsins, sbr. 2. mgr. 27. gr. og 90. gr. laga nr. 30/2004.

Þá segir í 1. mgr. 50. gr. umferðarlaga nr. 50/1987 að enginn má stjórna eða reyna að stjórna vélknúnu ökutæki ef hann er undir áhrifum ávana- og fíkniefna sem bönnuð eru á íslensku yfirráðasvæði samkvæmt lögum um ávana- og fíkniefni og reglugerðum settum samkvæmt þeim eða ef hann telst óhæfur til að stjórna ökutæki vegna neyslu lyfja, sbr. 6. mgr. 48. gr. laganna. Jafnframt segir í 2. mgr. 50. gr. að ökumaður teljist vera undir áhrifum ávana- og fíkniefna eða lyfja og óhæfur til að stjórna ökutæki örugglega ef ávana- og fíkniefni eða lyf skv. 1. mgr., sbr. 6. mgr. 48. gr., mælast í blóði hans. Í 6. mgr. 48. gr. laganna er mælt fyrir um það að ráðherra sé heimilt að kveða á um vanhæfismörk með nánari hætti í reglugerð, þ.e. hvenær ökumaður teljist vera óhæfur til að stjórna ökutæki vegna neyslu lyfja. Ekki verður séð að slík reglugerð hafi verið sett.

Af gögnum málsins verður ekki ráðið að þau efni sem mældust í blóði M samkvæmt matsgerð Rannsóknastofu Háskólans í lyfja- og eiturefnafræði teljist til ávana- og fíkniefna sem bönnuð eru á íslensku yfirráðasvæði samkvæmt lögum um ávana- og fíkniefni og reglugerðum settum samkvæmt þeim. Í ljósi þessa og þegar litið er til þess sem fram kemur í matsgerðinni að styrkur nordíazepams sé fremur lágur og að einungis megi gera ráð fyrir að ökumaðurinn hafi ekki getað stjórnað ökutæki örugglega vegna áhrifa framangreindra lyfja verður ekki talið að komin sé fram fullnægjandi sönnun þess að M hafi umrætt sinn verið óhæf til að stjórna A örugglega í skilningi 2. mgr. 50. gr. umferðarlaga. Líkt og áður getur er í gögnum málsins ekkert haft eftir M um slysið og tildrög þess. Ekkert liggur fyrir með ótvíræðum hætti hvað olli því að A fór úr af veginum og valt. Að virtum gögnum málsins og atvikum öllum verður ekki talið nægilega sannað að M hafi valdið slysinu af stórkostlegu gáleysi. Af því leiðir að ekki er heimilt að skerða bætur sökum þess að M hafi valdið vátryggingaatburðinum af gáleysi. Hún telst því eiga óskoraðan rétt til bóta úr slysatryggingunni hjá V.

Niðurstaða.

M á óskoraðan rétt til bóta úr slysatryggingu ökumanns og eiganda A hjá V.

Reykjavík, 25. ágúst 2021.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögfr.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.